

DONG's efterlevelse af tilsagn, afgivet i forbindelse med Konkurrencerådets godkendelse af fusionen mellem DONG og Naturgas Sjælland, og miljø- og energiministerens svar på rådets § 2, stk. 5-henvendelse

Journal nr 3:1120-0401-5/cp/Energi

Rådsmødet den 29. august 2001

1. I forbindelse med Konkurrencerådets godkendelse af fusionen mellem DONG Naturgas A/S og Naturgas Sjælland I/S på rådets møde den 28. februar 2001 afgav DONG tre tilsagn, der skal medvirke til at fremme konkurrencen på naturgasmarkedet.

Udvidet adgang til lagerkapacitet

2. For det første forpligtede DONG sig til at tilbyde tredjeparter adgang til ledig kapacitet inden for den eksisterende lagerkapacitet (dog minimum 50 mio. m³) på objektive og ikke-diskriminerende vilkår. Ordningen skal etableres inden den 31. december 2001.

3. DONG har endnu ikke implementeret dette.

Standardtariffer for transmission

4. For det andet gav DONG tilsagn om, ligeledes inden den 31. december 2001, at etablere et sæt tariffer for adgang til DONG's transmissionsnet for en standardtransportydelse. Samtidig vil DONG etablere et system, der gør det muligt for kunder at beregne priser for adgang til systemet.

5. DONG har endnu ikke implementeret dette.

6. I forbindelse med gennemførelsen af dette tilsagn skal det bemærkes, at der med vedtagelsen af lov nr. 481 af 7. juni 2001 om ændring af lov om naturgasforsyning fremover vil være en reguleret adgang til transmissionsnettet med faste og offentliggjorte priser og vilkår, jf. naturgasforsyningslovens § 20, stk. 1. Overholder DONG som transmissionsselskab lovens bestemmelser på dette område, vil selskabet samtidig opfylde tilsagnet afgivet overfor Konkurrencerådet. Den regulerede adgang til transmissionsnettet træder i kraft den 1. oktober 2001.

"Elværksaftalerne" afkortes

7. For det tredje forpligtede DONG sig til at tilbyde elselskaberne Energi E2 A/S og Elsam A/S at afkorte løbetiden for 1991- og 1994-aftalerne om levering af naturgas til den 31. december 2009. Det blev bemærket i afgivelsen af tilsagnet, at Konkurrencestyrelsens sag (j.nr. 99-112-213), jf. Konkurrenceankenævnets kendelse af [31. juli 2000](#), bortfalder, såfremt Energi E2 og Elsam accepterer tilbuddet.

8. Med brev af den 12. marts 2001 til Energi E2 og Elsam tilbød DONG at afkorte aftalerne til den 31. december 2009 i overensstemmelse med tilsagnet. Med breve af 29. maj 2001 har elselskaberne overfor DONG accepteret tilbuddet.

9. Konkurrencestyrelsen har på forespørgsel bekræftet overfor DONG, at selskabet har opfyldt tilsagnet om afkortning af elværksaftalerne, og at ovennævnte sag vedrørende elværksaftalernes længde hermed betragtes som bortfaldet.

10. Det kan tilføjes, at DONG også har tilbudt elselskaberne, at 1991- og 1994-aftalerne bortfalder allerede fra den 1. juli 2001. DONG's tilbud skal ses på baggrund af EU-Kommissionens betænkeligheder i forhold til, hvorvidt den danske naturgasforsyningslov overholder gasdirektivets minimumsregler vedrørende markedsåbning (jf. 98/30/EC). Elselskaberne har endnu ikke taget stilling til dette tilbud fra DONG.

Konkurrencerådets § 2, stk. 5-henvendelse til miljø- og energiministeren

11. I forbindelse med Konkurrencerådets behandling af fusionen mellem DONG Naturgas A/S og Naturgas Sjælland I/S rettede rådet med brev af 28. februar 2001 henvendelse til miljø- og energiministeren i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5.

12. I henvendelsen gjorde man opmærksom på den manglende konkurrence på det danske naturgasmarked. Ministeren blev opfordret til at foreslå det danske Folketing, at det danske naturgasmarked åbnes mere, så markedet bliver interessant for udenlandske (potentielle) konkurrenter til DONG Naturgas. Der blev i denne forbindelse gjort opmærksom på, at den reelle markedsåbning kun udgør 10-15 % af det danske naturgasforbrug.

13. Samtidig indeholdt henvendelsen en opfordring til ministeren om at ændre reglerne for modregning i bloktilskud ved salg af kommunalt ejede naturgasselskaber, så alle købere stilles lige.

14. Med brev af 23. maj 2001 har miljø- og energiministeren besvaret Konkurrencerådets henvendelse. I svaret henviser ministeren til, at naturgasforsyningsloven ikke kun skal tilgodese konkurrencehensyn men også det samfundsøkonomiske engagement i naturgasprojektet. Endvidere peges der i svaret på, at der udover en kvantitativ markedsåbning også må ses på den kvalitative åbning af markedet¹.

15. Det bemærkes, at miljø- og energiministeren den 27. april 2001 fremsatte et lovforslag om ændring af naturgasforsyningsloven, der med et enkelt ændringsforslag blev vedtaget (jf. lov nr. 481 af 7. juni 2001). Lovændringen indeholder en række konkurrencefremmende elementer men i første omgang ikke en øget kvantitativ markedsåbning. Naturgasforsyningslovens § 8 blev dog ændret, så ministeren bemyndiges til at gennemføre en øget markedsåbning efter forelæggelse af regler herom for et af Folketinget nedsat udvalg².

16. Det bemærkes endvidere, at EU-Kommissionen i marts 2001 fremsatte et forslag til et nyt gasdirektiv (COM (2001) 215). Forslaget indebærer, hvis det vedtages i uændret form, en markedsåbning fra den 1. januar 2005, hvor alle forbrugere frit kan vælge leverandør. Forslaget indebærer samtidig, at alle virksomheder frit skal kunne vælge naturgasleverandør allerede fra den 1. januar 2004.

17. Hvad angår salg af kommunalt ejede naturgasselskaber og reglerne om modregning i bloktilskuddet, finder miljø- og energiministeren, at alle købere stilles lige efter naturgasforsyningslovens bestemmelser.

18. Ministeren henviser i svaret til, at reglerne i lov 345 af 2. juni 1999 om, at finansministeren kan yde et særligt tilskud til kommuner, der overdrager deres virksomhed til DONG Naturgas, vedrører den særlige situation, hvor staten af samfundsmæssige årsager ønsker at omstrukturere gassektoren.

19. Til ministerens svar skal bemærkes, at staten i medfør af naturgasforsyningslovens § 34 har forkøbsret ved salg af et regionalt naturgasselskab, og at statens pris skal fastsættes på almindelige markedsvilkår. Det hedder forarbejderne til bestemmelsen, at formålet med statens forkøbsret er at sikre, at staten får mulighed for at varetage de offentlige interesser, som er knyttet til distributionsnettet.

20. I medfør af lovens § 35, stk. 7, reduceres en kommunes bloktilskud svarende til det beløb, som kommunen har opnået i nettoprovenu ved et salg af et naturgasselskab (uanset køber). Begrundelsen herfor er ifølge lovens forarbejder, at virksomhederne er opbygget med støtte fra staten, og at det derfor ikke findes rimeligt at kommunerne kan beholde fortjenesten ved et salg.

21. Det synes derfor korrekt, når ministeren i sit brev omtaler, at der i naturgasforsyningsloven, herunder bloktilskudsreglen i lovens § 35, ikke er elementer, der stiller købere ulige, hvad angår selve købsprisen.

22. I medfør af lov nr. 345 af 2. juni 1999 om overdragelse af naturgasdistributions- og forsyningsvirksomhed til Dansk Naturgas A/S (nu DONG Naturgas A/S), § 1, (Syd-loven), kan finansministeren imidlertid i forbindelse med overdragelsen af et regionalt naturgasselskabs virksomhed til Dansk Naturgas A/S med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg yde bl.a. et særligt tilskud til ejerkommunerne. Det fremgår af lovens forarbejder bl.a., at kommunerne med loven kan få del i de samfundsøkonomiske fordele ved omlægningen, samt at tilskuddet endeligt tilkommer de pågældende interessentkommuner.

23. Ministeren omtaler Syd-loven som vedrørende den særlige situation, hvor staten af samfundsmæssige årsager ønsker at omstrukturere naturgassektoren. Det kan konstateres, at denne situation er opstået såvel ved overdragelsen af Naturgas Syd

I/S som ved overdragelsen af Naturgas Sjælland til DONG Naturgas A/S. Ejerkommunerne fik i de to tilfælde som del af overdragelsen et særligt tilskud, der ikke modregnes i ejerkommunernes bloktilskud.

24. Når ejerkommunerne således er bedre stillet ved salg til DONG Naturgas A/S end ved salg til konkurrerende selskaber, må det antages, at en del af denne fordel afspejles i de vilkår, der aftales ved fusionen.

25. Der synes sammenfattende ingen tvivl om, at Syd-loven favoriserer det statsejede DONG Naturgas A/S som køber af regionale naturgasselskaber på bekostning af andre potentielle købere.

Miljø- og energiministerens svar til Konkurrencerådet

Konkurrencerådet
Nørregade 49
1165 København K

MINISTEREN

KonkurrenceStyrelsen

25.05.01 005016

J.nr.: 3-120-0401-5

J.nr. ENS 600-0398

Konkurrencerådets henvendelse i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5

Den **23 MAJ 2001**

Konkurrencerådet har ved brev af 28. februar 2001 rettet henvendelse til mig i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5, med en række synspunkter om det danske naturgasmarked.

Den markedsåbning, der er fastlagt i naturgasforsyningsloven, følger af reformopfølgningssaftalen af 22. marts 2000 mellem regeringen, Venstre, Konservative, SF, CD og Kristeligt Folkeparti. Der er således tale om en bredt politisk funderet aftale, ligesom der også var et stort flertal bag naturgasforsyningsloven.

Naturgasforsyningsloven skal ses som en afbalanceret helhed, hvor ønsket om øget konkurrence er et enkelt element, der blandt andet skal afvejes med det samfundsøkonomiske engagement i naturgasprojektet og respekten for indgåede aftaler.

For så vidt angår markedsåbningen er det ikke nok at se på den kvantitative åbning. Der må også ses på den kvalitative åbning. Man kan finde eksempler på høje markedsåbningsprocenter, uden at der af den grund er kommet væsentligt større konkurrence. Regeringen lægger derfor vægt på, at en større markedsåbning også følges af en ligeværdig og ikke-diskriminerende adgang til alle EU-landenes naturgassystemer.

Miljø- og Energiministeriet
Departementet
Højbro Plads 4
1200 København K

Tlf. 33 92 76 00
Fax 33 32 22 27
Telex 42230 milmin dk
E-post (X-400): I=mem; S=Miljø-og-Energiministeriet; O=Miljø-og-Energiministeriet; OU1=mem; P=sdn; A=dk400; C=dk;
E-post (Internet): mem@mem.dk

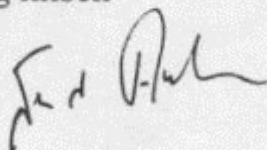
Naturgasmarkedet undergår betydelige forandringer i disse år. Jeg har blandt andet på den baggrund fremsat et forslag til ændring af naturgasforsyningsloven den 27. april 2001. Ændringsforslaget indebærer, at der skabes større gennemsigtighed på det danske gasmarked ved at indføre reguleret adgang til transmissionsnettet og ved at kræve en selskabsmæssig adskillelse af net- og handelsaktiviteter.

Til orientering kan jeg i øvrigt oplyse, at DONG har tilbudt elværkerne, at de langvarige take-or-pay-aftaler bortfalder fra den 1. juli 2001.

Med hensyn til reglen om modregning i bloktilskud er alle købere efter bestemmelsen i naturgasforsyningslovens § 35 stillet lige.

Efter lov nr. 345 af 2. juni 1999 om overdragelse af naturgasdistributions- og forsyningsvirksomhed til Dansk Naturgas A/S kan finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg yde et særligt tilskud til kommuner, der overdrager deres virksomhed til DONG Naturgas, uden at dette modregnes i bloktilskuddene. Denne lov vedrører den særlige situation, hvor staten af samfundsmæssige årsager ønsker at omstrukturere gassektoren, og det særlige tilskud ydes, således at kommunerne kan få del i de samfundsøkonomiske fordele ved omlægningen.

Med venlig hilsen

Svend Auken

1 Ministeren tænker her formentlig på blandt andet adgangsforholdene til naturgassens infrastruktur (naturgasnettet) samt selskabsstrukturen i naturgassektoren.

2 Jf. også omtalen af Konkurrencerådets svar ved høring over det af ministeren fremsættelse lovforslag i "Meddelelser fra direktøren" til Rådets møde den 30. maj 2001.